

บทที่ 3

การจำแนกประเภทและปริบทของ เข้า

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์และจำแนกประเภทของ เข้า ออกตามปริบทของ เข้า ที่ปรากฏในประโยค เพื่อศึกษาความหมายของ เข้า ในปริบทต่างๆ โดยเริ่มจากการจำแนกประเภทของ เข้า ตามตำแหน่งโดยยึดตามกรอบประโยคทดสอบของ วิจิตรน ภาณุพงศ์ (2524) จากนั้น เป็นการจำแนกปริบทต่างๆ ของ เข้า ดังต่อไปนี้

การจำแนกประเภทของ เข้า ตามตำแหน่ง

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาความหมายของ เข้า ที่ต่างกันไปตามปริบทที่หลากหลายของ เข้า ผู้วิจัยจึงจำแนก เข้า ออกตามตำแหน่ง โดยพิจารณาจากการปรากฏของ เข้า ตามกรอบประโยคทดสอบของ วิจิตรน ภาณุพงศ์ (2524) ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 2 ซึ่งได้แก่

× กำลัง ✓

× ✓ แล้ว

ตามแนวคิดของ วิจิตรน ภาณุพงศ์ คำที่สามารถปรากฏในตำแหน่ง × ได้ จะเป็นคำนาม ส่วนคำที่สามารถปรากฏในตำแหน่ง ✓ ได้ จะเป็นคำกริยาหลัก สำหรับ เข้า เมื่อพิจารณาตาม

กรอบประโยคทดสอบนี้ จะสามารถปรากฏได้ในตำแหน่งของ ✓ จึงถือว่า เข้า เป็นคำที่ปรากฏ
ในตำแหน่งของกริยาหลัก

นอกจากนี้ จากข้อมูลพบว่า เข้า สามารถปรากฏได้ในตำแหน่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่
ตำแหน่งกริยาหลัก เช่น

- (22) รถสีงาช้างคันนั้นแล่นเข้าไปในบริเวณโรงแรม
- (23) ชายหนุ่มเดินเลาะเลียบบเข้าไปริมรั้วทันที
- (24) “ตาย นี่ถ้าเราไปทับเค้เข้า จะว่ายังไงคะเนี่ย”

จากตัวอย่างข้างต้น กริยาที่ปรากฏในตำแหน่งกริยาหลักของประโยคได้แก่ แล่น
เดิน และ ไป ตามลำดับ ส่วน เข้า ไม่ได้ปรากฏในตำแหน่งของกริยาหลัก แต่ปรากฏใน
ตำแหน่งอื่น ๆ หลังกริยาหลักดังกล่าว

สรุปได้ว่า ในการจำแนกประเภทของหมวดคำตามแนวคิดของวิจิตรนธ์ ภาณุพงศ์
(2524) จำแนกโดยยึดกรอบประโยคทดสอบเป็นเกณฑ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาการปรากฏของ เข้า
ในกรอบประโยคทดสอบ เข้า จะปรากฏได้ในตำแหน่งของกริยาหลักและตำแหน่งอื่น ๆ ดังนั้น
ในงานวิจัยนี้ จึงจำแนกประเภทของ เข้า ตามตำแหน่งที่ปรากฏในประโยค ได้เป็น 2 ประเภท
ได้แก่

ประเภทที่ 1 เข้า ปรากฏในตำแหน่งกริยาหลัก

ประเภทที่ 2 เข้า ปรากฏในตำแหน่งอื่น ๆ (ที่ไม่ใช่ตำแหน่งของกริยาหลัก)

และ เข้ ที่จัดอยู่ในประเภทที่ต่างกันนั้น ปรากฏในปริบทที่หลากหลาย ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวถึง ปริบทของ เข้ ในหัวข้อต่อไป

การจำแนกปริบทของ เข้

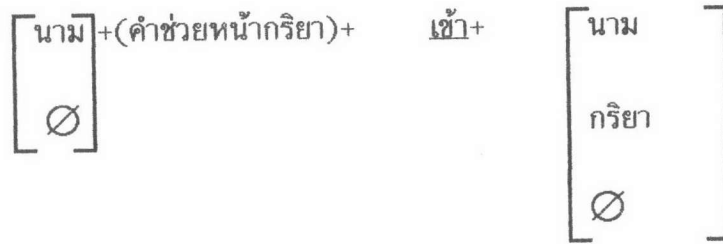

เข้ สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท ซึ่งได้แก่ เข้ ที่ปรากฏในตำแหน่ง กริยาหลัก กับ เข้ ที่ปรากฏในตำแหน่งอื่น ๆ ซึ่งปรากฏร่วมกับคำอื่น ๆ ในประโยคหรือใน ปริบทต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. เข้ ที่ปรากฏในตำแหน่งกริยาหลัก

ปริบทของ เข้ ในตำแหน่งกริยาหลัก ประกอบด้วยหน่วยสร้างที่นำหน้า และตามหลัง เข้ สำหรับหน่วยสร้างที่นำหน้า เข้ ได้แก่ หน่วยนาม ซึ่งได้แก่ นามวลี ที่ ประกอบด้วยคำนามและคำที่ใช้ขยายนาม หรือเป็นคำสรรพนาม หรืออาจเป็นคำที่ถูกละไว้ใน ปริบท และอาจมีคำช่วยหน้ากริยา* นำหน้าได้ ส่วนหน่วยสร้างที่ตามหลัง เข้ ในตำแหน่งกริยา หลัก ได้แก่ คำนามทุกประเภท คำกริยาทุกประเภท (ในกรณีก็ตามด้วยคำกริยาแสดงทิศทาง จากข้อมูลพบว่า เกิดเฉพาะ “ไป” หรือ “มา” เท่านั้น) หรืออาจเป็นคำนามที่ถูกละไว้จากปริ บทเช่นกัน ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างดังต่อไปนี้

* วิจันต์ ภาณุพงศ์ (2524) อธิบายคำช่วยหน้ากริยาว่า หมายถึง คำที่สามารถปรากฏแทนคำ ในกรอบประโยคทดสอบ *กำลัง* ได้

ตัวอย่างเช่น

(25) เสียง เข้าหู ก็ให้มันเข้าไป

เข้า ในตัวอย่างนี้ ปรากฏในตำแหน่งกริยาหลัก ปรिบทที่เกิดหน้าและตาม
หลัง เข้า เป็นคำนาม ซึ่งเกิดในหน่วยสร้าง [นาม + เข้า + นาม]

(26) เขาเข้ามาลาผม

ในตัวอย่างนี้ เข้า อยู่ในตำแหน่งกริยาหลัก เกิดในปริบทที่ตามหลังหน่วย
นามที่เป็นคำสรรพนาม ได้แก่ เขา ตามด้วยคำกริยาแสดงทิศทาง มา เข้า ในที่นี้ เกิดในหน่วย
สร้าง [นาม + เข้า + กริยา]

(27) ทั้ง ๆ ที่ผู้ที่ดูถูกพวกเขานั้นเป็น “อเมริกัน” กว่าเขาเพียงแต่
อาทิตย์เดียวที่เรือเข้าเทียบแผ่นดินอเมริกา

ในตัวอย่างนี้ เข้า เกิดในตำแหน่งกริยาหลัก ในบริบทที่ เข้า เกิดตามหลังคำนาม เรือ และตามด้วยคำกริยา เทียบ ซึ่งเกิดในหน่วยสร้าง [นาม + เข้า + กริยา]

(28) “นี่กว่าจะต้องเข้าสู่อุเสียแล้ว เข้าที่ก็หลายร้อย”

ตัวอย่างนี้ เข้า ปรากฏในตำแหน่งกริยาหลัก หน่วยสร้างที่นำหน้าและตามหลัง เข้า เป็นคำนามที่ถูกละไว้ แต่รู้ได้ว่าเป็นข้อความใดจากบริบทที่อยู่ในประโยคข้างหน้า เกิดในหน่วยสร้าง [0 + เข้า + 0]

2. เข้า ในตำแหน่งอื่นๆ

เข้า สามารถปรากฏได้ในตำแหน่งอื่นๆ นอกเหนือจากตำแหน่งกริยาหลัก ดังในข้อ 1 ซึ่งจะเกิดตามหลังกริยาประเภทต่างๆ และอาจตามด้วยหน่วยนาม หน่วยกริยา (ได้แก่ คำกริยาทุกประเภท ซึ่งอาจตามด้วยคำขยายกริยา* หรือคำบอกเวลา** หรือไม่ได้) หรือเกิดในตำแหน่งท้ายของประโยค ในหน่วยสร้างดังนี้

$$\text{กริยา} + \text{เข้า} + \left[\begin{array}{l} \text{นาม} \\ \text{กริยา (คำขยายกริยา)} \\ \text{(คำบอกเวลา)} \\ \# \end{array} \right]$$

* คำขยายกริยา ในที่นี้ ได้แก่ แล้ว ด้วย

** วิจินตัน ภาณุพงศ์ (2526: 119) อธิบาย “คำบอกเวลา” ว่าหมายถึง คำที่บ่งบอกเวลาและอาจจะปรากฏต้นประโยคหรือท้ายประโยคก็ได้ และคำบอกเวลา วัน กับ ที่ เป็นคำบอกเวลาประเภทที่ปรากฏตามลำพังไม่ได้ ในที่นี้ เกิดกับ ทุก เป็น ทุกวัน ทุกที่

ตัวอย่างเช่น

(29) อาจารย์ศิริเดินเข้าไปเคาะประตู

ตัวอย่างนี้ เข้า เกิดตามหลังกริยา เดิน ตามด้วยกริยา ไป และ เคาะ ในหน่วยสร้าง [กริยา + เข้า + กริยา]

(30) คนพูดหันเดินกลับเข้าร้านไปดื้อๆ

ตัวอย่าง (30) เข้า เกิดในบริบทที่ตามหลังกริยา กลับ ตามด้วยหน่วยนามซึ่งได้แก่ คำนาม ร้าน ในหน่วยสร้าง [กริยา + เข้า + นาม]

(31) “เมื่อเมียเธอรู้เข้า มันจะยุ่ง”

ตัวอย่างนี้ เข้า เกิดในบริบทที่ตามหลังกริยา รู้ และปรากฏในตำแหน่งท้ายของประโยค ในหน่วยสร้าง [กริยา + เข้า #]

(32) “ลูกคนเล็กของเรามันกินไม่เหมือนพี่น้องอื่น ทำให้มันกินยากเข้า ทุกที่ จนฉันเกือบจะหมดปัญญาอยู่แล้ว”

เข้า ในตัวอย่างนี้ เกิดในบริบทที่ เข้า ตามหลังกริยา และตามด้วยคำบอกเวลา ในหน่วยสร้าง [กริยา + เข้า + คำบอกเวลา]

สำหรับ เข้า ที่ปรากฏในตำแหน่งอื่นๆ ในหน่วยสร้างดังกล่าวข้างต้นแล้ว จากข้อมูลพบว่า เข้า ยังสามารถปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนและเป็นส่วนหนึ่งของคำประสม* ได้แก่

เข้า เป็นส่วนหนึ่งของสำนวน ได้แก่ เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา เข้าตาจน เข้าปาก เข้าห่อ เข้าเจ้าเข้านาย และ ถอยหลังเข้าคลอง

เข้า เป็นส่วนหนึ่งของคำประสม ได้แก่ เข้าใจ เข้าที่ เข้าท่า เข้าหัว เข้ารูป เข้ารีต เข้าฉาน เข้าสมาธิ และ เข้ากระเป่า

สรุปได้ว่า ในงานวิจัยนี้ การจำแนกประเภทของ เข้า จำแนกออกตามบริบทของ เข้า ในตำแหน่งต่างๆ ในประโยค การจำแนกประเภทของ เข้า จำแนกตามตำแหน่งโดยอาศัยกรอบประโยคทดสอบ ซึ่งจากข้อมูลสามารถจำแนก เข้า ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เข้า ที่ปรากฏในตำแหน่งกริยาหลัก และ เข้า ที่ปรากฏในตำแหน่งอื่นๆ นอกจากนั้น เข้า ในประเภททั้งสองจะปรากฏในบริบทที่หลากหลายซึ่งจะมีผลต่อการขยายความหมายของ เข้า ดังจะได้กล่าวในบทต่อไป

* ดูรายละเอียดของเกณฑ์ในการจำแนกสำนวนและคำประสมในบทที่ 5